

שימו לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

תנ"ך לעולים חדשים

הוראות

- א. משך הבחינה: שלוש שעות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון (חובה)	–	(34x2)	–	68	נקודות
פרק שני <u>א</u> פרק שלישי	–	(32x1)	–	32	נקודות
סך הכול	–			100	נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.
מותר להשתמש בתנ"ך מתורגם.
מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
מותר להשתמש במילון לועזי-עברי / עברי-לועזי.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אין להעתיק את השאלה; יש לכתוב את מספרה בלבד.
(2) יש להתרכז בנשוא. יש לשים לב לכתב, לכתוב ולפסוק.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – בראשית (חובה)

(68 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 1-4 (לכל שאלה – 34 נקודות).

בכל שאלה שבחרתם, ענו על כל הסעיפים (לסעיף א – 14 נקודות; לכל אחד מן הסעיפים ב-ג – 10 נקודות).

1. קראו **בראשית**, פרק ט"ו.

א. קראו פסוקים א'–ו'.

(1) בפסוקים ב'–ג' אברם מביע חשש.

הסבירו על פי כל אחד מן הפסוקים ממה אברם חושש. (6 נקודות)

(2) ה' מרגיע את אברם מן החשש שלו. הביאו דוגמה אחת לכך מפסוק ד' ודוגמה אחת לכך מפסוק ה'.

(8 נקודות)

ב. קראו פסוקים ז'–י"ז.

בפסוקים אלה מתוארת ברית שכרת ה' עם אברם.

(1) על פי פסוק ז', מהי ההבטחה הניתנת לאברם בברית זו? הסבירו ובססו את דבריכם על הכתוב.

(5 נקודות)

(2) על פי טקס הברית המתואר בפסוקים ט'–י"ז, מה מסמלות החיות המבוותרות? מה מסמלים התור והגוזל? הסבירו.

(5 נקודות)

ג. קראו פסוקים י"ג–ט"ז.

(1) הנבואה הנאמרת לאברם בברית זו עוסקת בעתיד של עם ישראל ובעתיד של העם האמורי.

כתבו מהי הנבואה בנוגע לעם האמורי, והסבירו מהו הקשר של הנבואה הזאת לעתיד של עם ישראל.

(5 נקודות)

(2) על פי המסופר בפסוקים אלה, ה' פועל על פי מידת הצדק.

בססו קביעה זו על דוגמה אחת מן הפסוקים, והסבירו את הדוגמה. (5 נקודות)

2. קראו **בראשית**, פרק כ"ד, פסוקים א'–כ"א ופסוקים ל"ד–ל"ו.

א. קראו פסוקים א'–ט'.

אברהם שלח את עבדו לשליחות חשובה.

(1) מהי השליחות? (6 נקודות)

(2) הסבירו את השבועה שהשביע אברהם את העבד ואת האזהרה שהזהיר אברהם את העבד. (8 נקודות)

ב. קראו פסוקים י"א–כ"א.

(1) ציינו תכונה אחת שהעבד רוצה שתהיה לכלה המיועדת ליצחק. (5 נקודות)

(2) הביאו הוכחה אחת מן הכתוב שהתכונה שציננתם בתת־סעיף (1) מאפיינת את רבקה, והסבירו את ההוכחה. (5 נקודות)

ג. (1) על פי פסוק ט"ו, מה היה הקשר המשפחתי בין רבקה לבין אברהם לפני שהיא הייתה האישה של יצחק? (5 נקודות)

(2) קראו פסוקים ל"ד–ל"ו.

כיצד העבד של אברהם מנסה לשכנע את המשפחה של רבקה לתת את רבקה ליצחק? (5 נקודות)

3. קראו **בראשית**, פרק מ"ב, פסוקים ה'–כ"ב.

א. קראו פסוקים ה'–י"ד.

(1) במה יוסף מאשים את האחים שלו? (4 נקודות)

(2) הביאו מפסוקים אלה שני טיעונים של האחים שבאמצעותם הם דוחים את ההאשמה של יוסף, והסבירו אותם. (10 נקודות)

ב. קראו פסוקים י"ד–כ'.

(1) מה הייתה ההחלטה של יוסף בנוגע לאחים בפגישתם הראשונה, ומה הייתה החלטתו בנוגע אליהם כעבור שלושה ימים? (6 נקודות)

(2) כיצד דברי יוסף בפסוק י"ח יכולים להסביר את השינוי בהחלטתו? (4 נקודות)

ג. קראו גם **בראשית**, פרק ל"ז, פסוקים כ"ג–כ"ה.

(1) מהו הפרט החדש שנמסר בדברי האחים בפרק מ"ב, פסוקים כ"א–כ"ב, ולא הוזכר בסיפור המכירה ב**בראשית**, פרק ל"ז, פסוקים כ"ג–כ"ה? (5 נקודות)

(2) הביאו מפרק מ"ב, פסוק כ"א ראיה המלמדת שהאחים מתחרטים על המעשה שעשו ליוסף, והסבירו אותה. (5 נקודות)

4. קראו **בראשית**, פרק מ"ד, פסוקים א'–י"ח.

א. (1) על פי פסוקים א'–ב', ציינו שלוש הוראות שציווה יוסף את "אֶשֶׁר עַל בֵּיתוֹ", והסבירו כל אחת מן ההוראות.
(9 נקודות)

(2) על פי פסוקים ד'–ה', הסבירו מה הייתה המטרה של יוסף במתן הוראות אלה. בססו את דבריכם על הכתוב.
(5 נקודות)

ב. (1) מהי ההצעה של האחים על פי פסוקים ז'–ט', ומהי ההצעה של יהודה על פי פסוק ט"ז? (6 נקודות)

(2) על פי פסוקים ז'–ט"ז, הסבירו מה היה יכול לגרום להבדל בין שתי ההצעות. בססו את דבריכם על הכתוב.
(4 נקודות)

ג. (1) קראו גם **בראשית**, פרק ל"ז, פסוקים כ"ו–כ"ז.

מה היה היחס של יהודה ליוסף על פי **בראשית**, פרק ל"ז, פסוקים כ"ו–כ"ז, ומה היה היחס של יהודה לבנימין על פי פרק מ"ד, פסוקים ט"ז–י"ח? הסבירו ובססו את דבריכם על שני הפרקים. (6 נקודות)

(2) היחס של יהודה לבנימין מלמד על שינוי שחל בגישה של יהודה. הסבירו מהו השינוי הזה. (4 נקודות)

יש לענות על שאלה אחת בלבד א מן הפרק השני (שאלות 5–6) או מן הפרק השלישי (שאלות 7–11).

בשאלה שבחרתם, ענו על כל הסעיפים (לסעיף א – 12 נקודות; לכל אחד מן הסעיפים ב–ג – 10 נקודות; סך הכול לשאלה – 32 נקודות).

פרק שני – שמות

5. קראו שמות, פרק י"ד, פסוקים ט"ו–ל"א.
- א. קראו פסוקים י"ט–כ"ה.
- (1) על פי פסוקים אלה, על מי ה' שומר (מגן) ואת מי הוא תוקף? (4 נקודות)
- (2) על פי פסוקים אלה, ציינו והסבירו דרך שמירה אחת ודרך התקפה אחת. (8 נקודות)
- ב. קראו פסוקים כ"ו–ל"א.
- (1) צטטו מפסוקים אלה שני משפטים המעידים על עוצמת הפגיעה של ה' במצרים, והסבירו כל אחד מהם. (6 נקודות)
- (2) על פי פסוקים ל"–ל"א, ציינו השפעה אחת של הפגיעה במצרים על ישראל. (4 נקודות)
- ג. קראו פסוק י"ז ופסוק כ"ח.
- (1) הסבירו קושי מוסרי שיכול לעלות מן הפעולות של ה' המתוארות בפסוקים אלה. (6 נקודות)
- (2) קראו גם שמות, פרק ג', פסוקים ז'–ט'.
- הסבירו כיצד המסופר בפסוקים אלה יכול לפתור את הקושי המוסרי הזה. נמקו את דבריכם. (4 נקודות)
6. קראו שמות, פרק י"ט, פסוקים ג'–ט"ו.
- א. קראו פסוקים ג'–ה'.
- (1) ציינו והסבירו שני חסדים שעשה ה' עם בני ישראל. (6 נקודות)
- (2) הסבירו מדוע לפני התחלת מעמד הר סיני ה' מפרט את החסדים שעשה. (6 נקודות)
- ב. קראו פסוקים ה'–ח'.
- (1) כתבו מהי ההתחייבות של בני ישראל ומהי ההתחייבות של ה' בברית הנכרתת ביניהם. בססו את דבריכם על הכתוב. (6 נקודות)
- (2) הביאו מן הכתוב ראיה אחת כי בני ישראל קיבלו את הברית ברצון ולא בכפייה (בכוח), והסבירו אותה. (4 נקודות)
- ג. על פי פסוקים י'–ט"ו, ציינו שתי פעולות שנצטווה העם לעשות לפני מעמד הר סיני, והסבירו מדוע היה עליו לעשות את הפעולות האלה. (6 נקודות)
- (2) בפסוקים י"ב–י"ג מפורט איסור מוחלט לעם להתקרב להר.
- הסבירו כיצד איסור זה נועד להגן על העם. בססו את דבריכם על הכתוב. (4 נקודות)

אם לא עניתם על שאלה מן הפרק השני, ענו על שאלה מן הפרק השלישי.

בשאלה שבחרתם, ענו על כל הסעיפים (לסעיף א – 12 נקודות; לכל אחד מן הסעיפים ב–ג – 10 נקודות; סך הכול לשאלה – 32 נקודות).

פרק שלישי – נושאי הבחירה

שיבת ציון

7. קראו נחמיה, פרק א'.

א. קראו פסוקים א'–ד' ופסוק י"א.

(1) ציינו שני פרטים ששמע נחמיה מחנני על המצב ביהודה ובירושלים. (4 נקודות)

(2) ציינו תגובה אחת של נחמיה על דברי חנני על פי פסוקים א'–ד', והסבירו את בקשתו "וְהַצְלִיחָה נָא לְעִבְדְּךָ"

שבפסוק י"א. (8 נקודות)

ב. קראו פסוקים ה'–י"א.

נחמיה מכנה את משה ואת עצמו בכינוי "עִבְדְּךָ" ואת בני ישראל בכינוי "עִבְדֶיךָ".

הסבירו כיצד אחד מן הכינויים האלה תורם להשגת המטרה של תפילתו.

ג. בפרק זה מתוארים מאפיינים של נחמיה המנהיג:

– הוא קשוב לעם.

– הוא מחשיב את עצמו חלק מן העם.

הביאו מן הכתוב ראיה אחת לכל אחד מן המאפיינים, והסבירו כל ראיה (סך הכול – שתי ראיות).

נביא ונבואה

8. קראו **ירמיה**, פרק א', פסוקים ד'–ט"ו ופסוק י"ט.

א. (1) על פי פסוקים ה'–ט', ציינו שתי סיבות להתנגדות של ירמיהו לשליחות שהטיל עליו ה'. (6 נקודות)

(2) הביאו מפסוקים אלה ראיה אחת המלמדת שירמיהו אינו יכול לברוח מן השליחות שהטיל עליו ה'.

הסבירו את הראיה. (6 נקודות)

ב. (1) על פי דברי ה' בפסוק י', מאיזה סוג תהיה הנבואה שיינבא ירמיהו? הסבירו ובססו את דבריכם על הכתוב.

(5 נקודות)

(2) קראו פסוק י"ט.

הסבירו מדוע ירמיהו זקוק לדברי העידוד של ה'. (5 נקודות)

ג. בפסוקים י"א–ט"ו מתוארים שני מראות (מחזות נבואיים) שה' מפרש את המשמעות של כל אחד מהם.

בחרו באחד מן המראות, תארו אותו והסבירו את משמעותו.

חוק וחברה

9. קראו **דברים**, פרק י"ז, פסוקים י"ד–כ'.

א. בפסוקים אלה מובא "חוק המלך".

(1) על פי פסוקים י"ד–ט"ו, ציינו והסבירו שני תנאים לבחירת מלך בישראל. (8 נקודות)

(2) על פי פסוק כ', מה מובטח למלך שיקיים את דרישות "חוק המלך"? (4 נקודות)

ב. קראו פסוקים י"ד–ט"ו.

יש הטוענים כי על פי פסוקים אלה המלכת מלך היא חובה, ויש הטוענים כי המלכת מלך היא רשות.

בססו אחת מן הטענות האלה על הכתוב, והסבירו אותה.

ג. (1) על פי פסוקים אלה, ציינו שתי דרישות מן המלך, והסבירו מדוע עליו לעמוד בכל אחת מן הדרישות שציינתם.

בססו את דבריכם על הכתוב. (7 נקודות)

(2) לדעתכם, האם הדרישות מן המלך מחזקות את מעמד המלך או מחלישות אותו? נמקו את דבריכם

ובססו אותם על הכתוב. (3 נקודות)

מזמורי תהלים10. קראו **תהלים**, פרק ק"ל.

א. במזמור זה אדם הנמצא במצוקה פונה לאל.

הביאו שתי ראיות למצוקת האדם, והסבירו אותן.ב. הסבירו שתי ציפיות של האדם מן האל. בססו את דבריכם על הכתוב.

ג. "נִפְשִׁי לֹאֲדֹנִי מִשְׁמָרִים לְבָקֵר שְׁמָרִים לְבָקֵר" (פסוק ו').

על פי פסוק זה, האדם בטוח כי האל יענה לו. הסבירו קביעה זו.

ספרות החוכמה – הרהורים על החיים11. קראו **איוב**, פרק ב', פסוקים א'–י'.

א. על פי פסוקים ד'–ה', מדוע לדברי השטן לא קילל איוב את אלוהים?

ב. קראו פסוקים ג'–י'.

(1) **באיוב**, פרק א' מסופר כי השטן פוגע באיוב. על פי המסופר בפרק ב', פסוקים ג'–ח', מהי הפגיעה הנוספת

שהשטן פוגע באיוב? (5 נקודות)

(2) על פי פסוק י', האם הפגיעה הנוספת גרמה לאיוב לקלל את אלוהים? הסבירו את דבריכם ובססו אותם

על הכתוב. (5 נקודות)

ג. קראו פסוקים ט'–י'.

(1) מה אשתו של איוב מציעה לו לעשות? (3 נקודות)

(2) הסבירו מדוע איוב אינו מקבל את ההצעה של אשתו. בססו את דבריכם על הכתוב. (7 נקודות)

בהצלחה!